

23643 - Ciutadania, Immigració i Diversitat

Informació del Pla Docent

Curs acadèmic: 2019/20

Centre acadèmic: 339 - Facultat de Ciències Polítiques i Socials

Estudi: 3391 - Grau en Ciències Polítiques i de l'Administració

Assignatura: 23643 - Ciutadania, Immigració i Diversitat

Crèdits: 4.0

Curs: 3

Idiomes de docència: Teoria: Grupo 1: Català

Professorat: Ricardo Zapata Barrero

Període d'impartició: Tercer trimestre

Presentació

Aquesta assignatura té com objectiu els principals reptes que les dinàmiques de diversitat relacionades amb la immigració planteja al concepte de ciutadania. En la primera part introduïrem les diferents tradicions teòriques al concepte de ciutadania en perspectiva històrica que permeti entendre la seva especificitat actual, la seva vinculació amb la nacionalitat i l'Estat, els drets socials i l'entorn del Mercat, i els debats actuals en relació a determinats contextos polítics, socials i culturals. La segona part introduirà una perspectiva més pràctica i enfocada on el vincle entre ciutadania i diversitat es veurà confrontat amb diferents qüestions de l'actualitat política i social en torn a la gestió de la diversitat relacionada amb la immigració. Tenim plantejats 16 debats que els mateixos alumnes prepararan.

Competències associades

Aquesta assignatura s'emmarca en l'àmbit de la matèria d'optatives 'democràcia en societats diverses' que, en conjunt, desenvolupa les següents competències:

COMPETÈNCIES BÀSIQUES:

CB2. Que els estudiants sàpiguen aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseeixin les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins la seva àrea d'estudi.

CB3. Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes rellevants d'índole social, científica o ètica.

CB4. Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.

CB5. Que els estudiants hagin desenvolupat aquelles habilitats d'aprenentatge necessàries per emprendre estudis posteriors amb un alt grau d'autonomia.

COMPETÈNCIES GENERALS:

CG1. Capacitat d'anàlisi i síntesi.

CG3. Coneixement d'una segona llengua.

CG6. Habilitats interpersonals.

CG8. Apreciació de la diversitat i la multiculturalitat.

CG15. Disseny i gestió de projectes.

COMPETÈNCIES TRANSVERSALS:

CT1. Identificar i analitzar críticament la desigualtat de gènere i la seva intersecció amb altres eixos de desigualtat.

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES:

CE1. Identificar les principals teories i enfocaments de la Ciència Política i de l'Administració.

CE2. Analitzar l'estructura i el funcionament dels sistemes polítics.

CE4. Examinar els fonaments de la política comparada.

CE6. Identificar el comportament ciutadà i els valors democràtics.

CE8. Interpretar les teories polítiques contemporànies i les seves argumentacions.

CE9. Interpretar la dimensió històrica dels processos polítics i socials.

CE17. Aplicar els mètodes i les tècniques d'investigació política i social.

CE19. Examinar les tècniques de comunicació política.

Resultats de l'aprenentatge

- Entendre els processos de canvi i dinàmiques de la diversitat
- Conèixer el marc teòric i analític de les teories sobre ciutadania
- Relacionar marc teòric amb fonaments bàsics polítiques de diversitat
- Comprendre la complexitat dels debats actuals entorn de la gestió de la diversitat
- Conèixer els instruments d'anàlisi disponibles

Continguts

Classe1. 1 d'abril

Presentació del curs. La interrelació entre Immigració, Diversitat i Ciutadania.

Descripció: Aquesta classe serà introductòria. Té com objectiu emmarcar l'enfocament i el contingut del curs. En primer lloc es presentarà l'enfocament aplicat de la Teoria Política que proposarem. Després es presentaran les dues categories bàsiques del curs. La categoria de Ciutadania i la categoria de Diversitat, i ens endinsarem als estudis migratoris. Parlarem de la semàntica de la categoria de la diversitat i introduïrem la categoria de ciutadania en la seva perspectiva històrica.

Lectures recomanades:

- Bloemraad, I. (2015) 'Theorizing and Analyzing Citizenship in Multicultural Societies', *The Sociological Quarterly*, 56(4): 591-606.
- Bosniak, L. (2006) *The Citizen and the Alien: Dilemmas in Contemporary Membership*. Princeton: Princeton University Press.
- Castles, S. y Davidson, A. (2000) *Citizenship and Migration*, Londres: MacMillan
- Isin, E.F. i B.S. Turner (2002) *Handbook of Citizenship Studies*. London: Sage
- Vertovec, S. (2015). *Routledge international handbook of diversity studies*. New York: Routledge
- Zapata-Barrero, R. (ed.) (2009) [Citizenship policies in the age of diversity](#) Bcn: Cidob Foundation
- Zapata-Barrero, R. (2003) "La ciudadanía en contextos de multiculturalidad", *Revista Anales: Cátedra Francisco Suárez* (Monográfico *Ciudadanía e inmigración*), nº 37; 173-199

Classe2. 8 d'abril

La categoria de ciutadania i les seves diferents aproximacions teòriques.

Descripció: Discussió de les diferents tradicions de ciutadania dins de les teories democràtiques: el paradigma liberal, comunitarista i republicà de la ciutadania. Debatem després com cada aproximació teòrica fonamenta diferents arguments que ens poden ajudar a interpretar les reivindicacions ciutadanes

d'avui en dia, amb especial èmfasi als moviments socials immigrants.

Cas per debatre 1: Top Manta: quins debats? quins actors intervenen? quines polítiques?

- [Youtube, *Mentiras sobre los manteros*. February 2016. link](#)
- Tv3 30 minuts, *Els venedors Top manta*. December 2017. [link](#)
- *Diagnosi social sobre el fenomen de la venda ambulants a la ciutat de Barcelona*. September 2015. [link](#)

Cas per debatre 2: Ciutadania, drets i moviments socials actuals: les associacions d'immigrants.

Què reivindiquen? Com s'organitzen? Què fan?

- Aparicio, R. y Tornos, A. (2010) *Las asociaciones de inmigrantes en España* [link](#)
- Martín Pérez, A. (2004). Las asociaciones de inmigrantes en el debate sobre las nuevas formas de participación política y de ciudadanía: reflexiones sobre algunas experiencias en España. *Revista Migraciones*, 15, 113-143 [link](#)

Lectures recomanades:

- Bloemraad, I. (2000) 'Citizenship and Immigration: A Current Review?', *Journal of International Migration and Integration* 1:9-37.
- Isin, E. (2002) *Being Political: Genealogies of Citizenship*. Minneapolis. USA: University of Minnesota Press.
- Joppke, C. (2011). *Citizenship and immigration*. Cambridge: Polity.
- Marshall, T.H. (1998) *Ciudadanía y clase social*. Madrid. Alianza Editorial, 13-50
- Bendix, R. (1974) Cap. 3.- "Transformaciones experimentadas por las sociedades de Europa Occidental, a partir del Siglo XVIII", en *Estado nacional y ciudadanía*. Buenos Aires: Amorrortu. (pp. 61-104).
- Putnam, R. D. (2007) 'E Pluribus Unum Diversity and Community in the Twenty-first Century?', *Scandinavian Political Studies*, Vol. 30 - No. 2, 2007
- Stevenson, N., ed., 2001. *Culture and citizenship*. London: Sage.
- Vertovec, S., ed., 2014. *Migration and diversity*. Cheltenham: Edward Elgar.
- Zapata-Barrero, R. (2011) (ed.) [Spheres of diversities: from concept to policy](#), Barcelona: Cidob (with A. Van Ewijk)
- [Zapata-Barrero, R. \(2011\) 'Inmigración y Diversidad', Claves de la razón práctica, nº 219, enero-febrero; 36-39](#)
- [Zapata-Barrero, R. \(2013\) *Diversity management in Spain: new dimensions, new challenges* \(Manchester University Press\)](#)
- [Zapata-Barrero, R. and Triandafyllidou, A. \(eds\) \(2012\) *Addressing tolerance and diversity discourses in Europe*. Bcn: Fundació CIDOB](#)

Classe 3, 29 d'abril

Ciutadania, immigració, discursos i representativitat en estructures de poder i de socialització: la bretxa de la diversitat (?diversity gap?)

Descripció. El tema de la representativitat de la diversitat en les estructures de poder i de socialització és un dels debats de ciutadania democràtica clàssics, però que adquireix noves dimensions argumentatives quan parlem de la incorporació de la diversitat. Ens centrarem en varis sectors: la administració pública, la política, la escola i els partits polítics. Ampliarem els arguments en torn a la representativitat dels immigrants en els partits polítics.

Cas per debatre 1: Les escoles, la immigració i la diversitat. Quines debats? Quines propostes polítiques?

- [Infants i joves d'origen immigrant a Catalunya - Fundació Jaume Bofill](#)
- [Immigració i escola: històries d'èxit link](#)
- [Immigració i diversitat sociocultural a les escoles de Barcelona Ajuntament de Barcelona](#)

Cas per debatre 4: Campanya electoral i immigració: quines similituds i diferències entre partits? Quina lectura en poder fer en perspectiva de ciutadania?

- [Programes electorals dels partits en campanyes](#)
- [Zapata-Barrero, R. \(2007\) La retòrica de la ciutadania y la inmigración. Claves de la razón práctica, nº 177, 32-37.](#)

Lectures recomanades:

- Bloemraad, I. & Schönwälder, K. (2013) ?Immigrant and Ethnic Minority Representation in Europe: Conceptual Challenges and Theoretical Approaches.? *West European Politics* 36(3): 564-79.
- Bird, K., Saalfeld, T. And Wüst, A. (Eds. 2010) *The Political Representation Of Immigrants And Minorities: Voters, Parties And Parliaments In Liberal Democracies*. London: Routledge.
- Ericson, D. F., (Ed. 2011) *The Politics Of Inclusion And Exclusion: Identity Politics In Twenty-First Century America*. New York: Routledge
- Mollenkopf, J., and Hochschild, J. (2010) ?Immigrant Political Incorporation: Comparing Success In The United States And Western Europe.? *Ethnic And Racial Studies* 33 (1): 19-38
- Zapata-Barrero, R. and Gropas, R. (2012) ?Active Immigrants In Multicultural Contexts: Democratic Challenges In Europe.? In *European Multiculturalism(S): Cultural, Religious and Ethnic Challenges*, Edited By A. Triandafyllidou, T. Modood, and N. Meer, 167-191. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Zapata-Barrero, R.; Dähnke, I. and Markard, L. (eds.) (Special issue) (2017) *Immigrant Incorporation in Political Parties: Exploring the Diversity Gap in Ethnic and Racial Studies*, Vol. 40, Issue 5, April
- Zapata-Barrero, R. (2009) *Fundamentos de los discursos políticos en torno a la inmigración* Madrid: Trotta

Classe 4 6 de maig

Transnacionalisme, Super-diversitat, Cosmopolitisme, i Solidaritat: trencant les barreres epistemològiques entorn de la gestió de la diversitat

Descripció. L'arribada d'immigrants provoca nous debats en torn a la ciutadania. Tractarem el transnacionalisme i la super-diversitat. També provoquen nous debats normatius en torn a la justícia social. Tractarem els cosmopolitisme i la solidaritat. L'enfocament que farem serà epistemològic. Es a dir, com la interpretació d'aquest nous processos de diversitat i nous debats normatius inviten a repensar la forma en com produïm coneixement per a enfocar polítiques públiques. Repassarem els marcs interpretatius de majoria ciutadana i minoria immigrant, unió i diversitat, i la diferenciació entre immigrant i ciutadà. Argumentarem com aquests tres marcs s'han de replantejar si no volem que les polítiques que fem en lloc de solucionar problemes, es converteixin elles mateixes en productores de més dificultats.

Cas per debatre 5: Ciutadania, solidaritat i moviments a favor dels refugiats. Què reinviquen? Quines administracions s'impliquen? Quin paper té la societat civil?

- Barcelona, ciutat Refugi [link](#)
- Persones Refugiades: [link](#)

Cas per debatre 6: Comerç ètnic, Comerç transnacional: en quin sentit poden ser eixos de la ciutadania cosmopolita?

[§ Estrategias de los comercios étnicos en Barcelona, España](#)

[§ negocios etnicos - Cidob](#)

Lectures recomanades:

- Banting, K. and Kymlicka, W. (2015) *The Political Sources of Solidarity in Diverse Societies*. Robert Schuman Centre for Advanced Studies, Working Papers 73. [link](#)
- Beck, U. and Sznaider, N. (2010) 'Unpacking Cosmopolitanism for the Social Sciences: A Research Agenda?' *British Journal of Sociology* 57(1): 1-23. 56
- Boccagni, P. (2014) '(Super)diversity and the migration-social work nexus: A new lens on the field of access and inclusion?' *Ethnic and Racial Studies* 38 (4): 608-20.
- Kymlicka, W. (2016) 'Solidarity in Diverse Societies: Beyond Neoliberal multiculturalism and welfare chauvinism', *Comparative Migration Studies*, 3 (17): 2-19.
- Levitt, P. and Nadya Jaworsky, B. (2007) 'Transnational Migration Studies: Past Developments and Future Trends?' *Annual Review of Sociology* 33 (1): 129-156.
- Magazzini, T. (2017) 'Making the most of super-diversity: notes on the potential of a new approach?' *Policy and Politics* 45 (4): 527-545.
- Schiller, N. G. and Irving, A. (2017) *Whose cosmopolitanism?: Critical perspectives, relationalities and discontents*. New York: Berghahn Books.
- Vertovec, S. (2007) 'Super-diversity and its implications?', *Ethnic and Racial Studies* Vol. 30 No. 6 November 2007 pp. 1024_1054
- Waldron, J. (2000) 'What is Cosmopolitan?', *Journal of Political Philosophy* 8 (2): 227-243.
- Zapata-Barrero, R. (2019) "Guest Editorial: "Methodological interculturalism: breaking down epistemological barriers around diversity management", *Ethnic and Racial Studies*, 42:3, 346-3

Classe 5. 13 de maig

Identitat i Ciutadania Europees: el trencament d'un ideal i formes de ?reiniciar-ho?

Descripció: La identitat i la ciutadania europees han estat un dels pilars bàsics del projecte polític de la UE. Repassarem els objectius centrals de la UE basat en la ciutadania europea i els factors actuals que limiten la seva realització. Les lectures contradictòries que té el lema de la 'Unió dins de la Diversitat', les dificultats de mobilitat interna, la desatenció de la realitat de la immigració en el procés de construcció Europea, els discursos xenòfobs i Eurocèptics, entre altres, seran objecte de discussió. La pregunta que ens plantejarem és si podem 'reiniciar' un procés de construcció de ciutadania Europea amb paràmetres de diversitat.

Cas per debatre 7: Ciutadania Europea, Identitat Europea: quins conductors?

- Castells, A. (2004) 'The construction of european Identity?' [link](#)
- Triandafyllidou, A. and Gropas, R. (2015) 'What is Europe??' [link](#)

Cas per debatre 8: El vincle entre discursos anti-immigrants i Euro-escepticisme

- [Y?lmaz, F. \(2012\). Right-wing hegemony and immigration: How the populist far-right achieved hegemony through the immigration debate in Europe. *Current Sociology*, 60 \(3\), 368-381.](#)
- [Chopin, T. \(2015\). Euroscepticism and Europhobia: the threat of populism, *European Issues*, n.375 \(December\), Fondation Robert Schuman. \[link\]\(#\)](#)

Lectures recomanades:

- [Benton, M. and Petrovic, M. \(2013\) *How free is free movement? Dynamics and drivers of mobility within the European Union Dynamics and drivers of mobility*, Brussels: Migration Policy Institute Europe.](#)
- [Currie, D. S. \(2013\) *Migration, Work and Citizenship in the Enlarged European Union*. Farnham: Ashgate Publishing.](#)
- [Collett, E. \(2012\) *The Integration Need of Mobile EU Citizens: Impediments and Opportunities* . Brussels: MPI Europe. \[link\]\(#\)](#)
- [Favell, A. \(2011\) *Eurostars and Eurocities: Free Movement and Mobility in an Integrating Europe*. Oxford: Blackwell Publishing.](#)
- [Favell, A. \(2014\) Preface and Chapter 1: Introduction: Immigration, migration and Free Movement in the making of Europe, in *Immigration, Integration and Mobility: New Agendas in Migration Studies*. Colchester: ECPR Press; pp. ix-20](#)
- [Lewis, R. \(2014\). The 'Death' of State Multiculturalism: examining political discourse in post-2010 Europe. In R. Blake, and N. Walhurst-Jones \(Eds.\) *Identities and Borders: Interculturalism, the construction of identity* \(pp. 3-19\). Oxford: Inter-Disciplinary Press.](#)
- [Pinxten, R., Cornelis, M. & Rubinstein, R. \(2007\). European Identity: Diversity in Union, *International Journal of Public Administration*, 30\(6/7\), 687-698.](#)
- [Zapata-Barrero, R. \(2016\) *Exploring the contours of a EU in-mobility theory: an opportunity-based approach to EU citizenship and the need of a EU «culture of mobility»*. *Revista Española de Ciencia Política*, nº 41, 13-38.](#)

-

Classe 6. 13 de maig

Crisi del Multiculturalisme i el torn del civisme: deures i drets. Ser ciutadà després d'un examen?

Descripció: En aquesta sessió plantejarem els discursos polítics que s'han produït com a conseqüència de la crisi del multiculturalisme. Tractarem el context desfavorable per la narrativa multicultural i el debat en torn a una nova era post-multicultural. Ens endinsarem al debat que clama un retorn a polítiques nacionals i de ciutadania, un retorn a un civisme basat en els deures i l'assimilació. Debatem les polítiques de ciutadania al voltant de tests. Ens interessarà enfocar el reptes normatius que planteja aquestes polítiques en les teories democràtiques i de ciutadania.

Cas per debat 9: Les polítiques multiculturals: indicadors i debat entorn seves aplicacions.

- [Vertovec, S. \(2010\) 'Towards Post-multiculturalism? Changing communities, conditions and contexts of diversity', *International Social Science Journal*, 61\(199\): 83-95.](#)
- [Banting, K. and Kymlicka, W. \(2013\) 'Is There Really a Retreat from Multiculturalism Policies? New evidence from the multiculturalism policy index', *Comparative European Politics*, 11\(5\): 577-98. \[link\]\(#\)](#)
- [Multiculturalism Policy Index](#)

Cas per debatre 10: Test de Nacionalidad Española. Està justificat? Arguments que ho justifiquen i arguments en contra.

- Meer, N., Mouritsen, P., Faas, D., & de Witte, N. (2015). Examining 'Postmulticultural' and Civic Turns in the Netherlands, Britain, Germany, and Denmark, *American Behavioural Scientist*.
- § Real Decreto 1004/2015, de 6 de noviembre, por el que se aprueba el Reglamento por el que se regula el procedimiento para la adquisición de la nacionalidad española por residencia. [link](#)
- § Test de Nacionalidad Española para acreditar la integración del ciudadano extranjero. Examen de Nacionalidad. Test de Españolidad. [link](#)
- § Fer recerca diaris per fer anàlisi crític com: [link](#)
- § "[Test de ciutadania a Espanya](#)", Ara, 8 April; 22

Lectures recomanades:

- Banting, K. & Kymlicka, W. (2014). Is there really a retreat from multiculturalism policies? New evidence from the multiculturalism policy index. *Comparative European Politics*, 1-22.
- Bauböck, R., & Joppke, C. (Eds.). (2010). *How liberal are citizenship tests?* (EUI Working Paper RSCAS 2010/41). Florence, Italy: Robert Schuman Centre for Advanced Studies, EUDO Citizenship Observatory, European University Institute.
- Goodman, S. W. (2010). Integration requirements for integration's sake? Identifying, categorising and comparing civic integration policies. *Journal of ethnic and migration studies*, 36(5), 753-772.
- Jacobs, D. & Rea, A. (2007). The End of National Models? Integration Courses and Citizenship Trajectories in Europe. *International Journal on Multicultural Societies (Unesco)*, 9 (2), 264-283.
- Joppke, C. (2007). Beyond national models: Civic integration policies for immigrants in Western Europe. *West European Politics*, 30(1), 1-22.
- Levy, J.T. (2000) *The Multiculturalism of Fear*. Oxford: Oxford University Press.
- Michalowski, I. (2011). Required to assimilate? The content of citizenship tests in five countries. *Citizenship Studies*, 15 (6-7), 749-768.
- Mouritsen, P. (2008). Political responses to cultural conflict: Reflections on the ambiguities of the civic turn. In P. Mouritsen & K. E. Jørgensen (Eds.), *Constituting communities: Political solutions to cultural conflict* (pp. 1-30). Basingstoke, England: Palgrave Macmillan.
- Mouritsen, P. (2011). Beyond post-national citizenship. Access, consequence, conditionality. In A. Triandafyllidou, T. Modood, & N. Meer (Eds.), *European multiculturalisms: Cultural, religious and ethnic challenges* (pp. 88-115). Edinburgh, Scotland: Edinburgh University Press.
- Mouritsen, P. (2013) 'The Resilience of Citizenship Traditions: Civic integration in Germany, Great Britain and Denmark', *Ethnicities*, 13(1): 86-109..
- Mouritzen, P. (2009) 'The Culture of Citizenship: A Reflection on Civic Integration in Europe', in R. Zapata-Barrero (ed.), *Citizenship Policies in the Age of Diversity: Europe at the Crossroads*. Barcelona: CIDOB Edicions. pp. 23-35.
- Murphy, M. (2012) *Multiculturalism: A Critical Introduction*. London and New York: Routledge.

- Strik T, A. Böcker, M. Luiten, and R. van Oers (2010). *Synthesis Report Integration and Naturalisation Tests. The New Way to European Citizenship*. Nijmegen: Centre for Migration Law, Radboud University.
- van Oers, R. (2010). Citizenship Tests in the Netherlands, Germany and the UK. In Ricky van Oers, Eva ErsbÅ?ll & Dora Kostakopoulou (Eds.), *A Re-definition of Belonging? Language and Integration Tests in Europe* (Vol. 20, pp. 51-105). Leiden, Boston: Martinus Nijhoff Publishers.
- Zapata-Barrero, R. (2009) 'Re-definition or consolidation?: Citizenship rhetoric in Europe?' in (ed.) *Citizenship policies in the age of diversity. Europe at the crossroads*. Barcelona: CIDOB.

Classe 7.27 de maig

Ciudadania intercultural i polítiques locals

Descripció: La interculturalitat és un nou enfocament que es troba al centre dels debats europeus, influenciant als governs locals a reconsiderar seves polítiques de diversitat. En aquesta sessió treballarem aquesta proposta i discutirem les seves propietats com a eina de foment d'una nova categoria de ciutadania intercultural vinculada a la ciutat.

Cas per debatre 13: Ciutats interculturals. Quines polítiques, quins debats? Quines implicacions en termes de ciutadania?

- [Web Council Europe](#):
- Towards a model for intercultural Integration: [link](#)
- White paper on Intercultural dialogue, 2018 [link](#)

Cas per debatre 14: *Campanyes anti-rumors locals: quina base teòrica tenen? què pretenen? Com s'organitzen? Qui participa?*

- Torres, D., Pinyol, G. *et al.* (2015) 'Una política local activa para luchar contra la discriminación: la estrategia antirumores?' en R. Zapata-Barrero (ed) *Las condiciones de la interculturalidad* Valencia: Tirant Lo Blanch
- Webs: www.antirumores.com i [Council Europe](#)

Lectures addicionals:

- Bouchard, G. (2011) 'What is interculturalism?', *McGill Law Journal / Revue de droit de McGill*, vol. 56, n° 2,; 435-468.
- Cantle, T. (2012) *Interculturalism: The New Era of Cohesion and Diversity*, London: Palgrave
- Gundara, J.S. and Jacobs, S. (2000) (eds) *Intercultural Europe: Diversity and Social Policy*. Aldershot: Ashgate.
- Kymlicka, W. (2003) Multicultural states and intercultural citizens *Theory and Research in Education*, 2003.
- Levrau, F., & Loobuyck, P. (2013). Should interculturalism replace multiculturalism? *Ethical Perspectives*, 20, 605-630.
- Meer, N. and Modood, M. (2011): 'How does Interculturalism Contrast with Multiculturalism??', *Journal of Intercultural Studies*, Vol. 33, n. 2; pp. 175-196
- Meer, T. Modood and R. Zapata-Barrero (eds.), *Multiculturalism and Interculturalism: Debating the Dividing Lines*. Edinburgh: Edinburgh University Press
- Sze, F. & Powell, D. (2004) (eds) *Interculturalism: Exploring Critical Issues*. Oxford: Interdisciplinary Press.

Taylor, Ch. (2012) 'Interculturalism or multiculturalism?', *Philosophy and Social Criticism*,

May/June 2012 vol. 38 no. 4-5; 413-423

Wood, P. and Landry, C. (2008) *The Intercultural city*, Earthscan. Londres

Wood, Ph. (2015) '¿Nos vemos en la esquina? Moldeando las condiciones para la interacción intercultural en el espacio público urbano?', en R. Zapata-Barrero (ed) *Las condiciones de la interculturalidad*, Valencia: Tirant Lo Blanch

Zapata-Barrero, R. (2016). Theorising Intercultural Citizenship. In N. Meer, T. Modood and R. Zapata-Barrero (Eds.) *Multiculturalism and Interculturalism: Debating the dividing lines* (pp. 53-76). Edinburgh: Edinburgh University Press.

Zapata-Barrero, R. (2017) 'Interculturalism in the Post-Multicultural Debate: A defence', *Comparative Migration Studies*, 5(14).

Zapata-Barrero, R. (2018) 'Rejoinder: Multiculturalism and Interculturalism: Alongside but separate', *Comparative Migration Studies*, 6(20).

Zapata-Barrero, R. (ed.) (2015) *Interculturalism in Cities: Concept, Policy and Implementation*, Edward-Elgar

Zapata-Barrero, R. (ed.) (2015) *Las condiciones de la interculturalidad* Valencia: Tirant Lo Blanch

Classe 8.3 de juny

Ciutadania multi-nivell: territori i ciutadania

Descripció: La política multinivell és aquella que únicament es pot realitzar amb la coordinació de varis governs. Aquestes relacions poden ser entre govern central i govern sub-estatal i local, o entre governs estatals i governs supraestatals com l'Europeu. Això implica una tensió en termes de poder i de administració que va de la autonomia a la dependència entre governs. Aquesta sessió abordarà els reptes específics que afronten els Estats organitzats sobre la base multi-nivell i des de la perspectiva dels territoris sub-estatals. Es plantejarà les casos de Espanya (Catalunya) i Canada (Quebec).

Cas per debat 11: Nacionalitat sense ciutadania? Quina ciutadania per a Catalunya? Quins criteris? Quins models?

- "["Ciutadania Catalana: El debat pendent"](http://dcpis.upf.edu/~ricard-zapata/~ricard-zapata/Ara_Ciutadania%20Catalana.pdf)", Ara, 27 June;24: http://dcpis.upf.edu/~ricard-zapata/~ricard-zapata/Ara_Ciutadania%20Catalana.pdf
- Seleccionar dos o tres capítols i prepareu debat en *Independence Referendums: Who Should Vote and Who Should be Offered Citizenship?* Ruvi Ziegler, Jo Shaw and Rainer Bauböck [EUI Working Paper RSCAS 2014/90](#) [link](#)

Cas per debat 12: Europa i Estats: La governança multi-nivell de la protecció contra la discriminació.

- [Guiraudon, V. \(2009\). Equality in the making: implementing European non-discrimination law. Citizenship Studies, 13\(5\), 527-549.](#)
- [Handbook on European non-discrimination law, 2018 edition](#) [link](#)

Lectures recomanades:

Barker, F. (2012) *Immigration and Contested Nation Building: Explaining the Political Salience of Immigration in Multi-National Societies*. GRITIM Working Paper. Barcelona: Universitat Pompeu Fabra.

Caponio, P. Scholten and R. Zapata-Barrero (eds.), *The Routledge Handbook of the Governance of*

- Migration and Diversity in Cities*. London: Routledge. pp. 193-203
- Gagnon, A.-G. (2009) 'Immigration in a Multicultural Context: from *Laissez-faire* to an Institutional Framework in Quebec,' in R. Zapata-Barrero (ed.) *Immigration and Self-Government of Minority Nations*, Brussels: P.I.E. Peter Lang.
- Gebhardt, D. (2014). Building inclusive cities. Challenges in the multilevel governance of immigrant integration in Europe. Migration Policy Institute. Joppke, Chr. and Seidle, L. (eds) (2012), *Immigrant Integration in Federal Countries*. (Montreal: McGill-Queen's University Press, 2012), pp. 78-111.
- Kymlicka, W. (2001), "Minority Nationalism and Immigrant Integration", in W. Kymlicka, *Politics in the Vernacular* (Oxford University Press, Oxford).
- Maas, W. (2013) 'Varieties of Multilevel Citizenship?' in (ed.) *Multilevel citizenship* University of Pennsylvania Press
- Schuck, P. (2009) 'Taking immigration federalism seriously'. *The Forum*, 7 (3)
- Spiro, P. (2001) 'Federalism and Immigration: Models and Trends'. *International Social Science Journal*, 53 (167): 67-73.
- Zapata-Barrero, R. and Barker, F. (2014) 'Multilevel Governance of Immigration in Multinational States: 'Who Governs?' Reconsidered?', in E. Hepburn and R. Zapata-Barrero (eds) *The Politics of Immigration in Multi-Level States*, Houndmills, Basingstoke: Palgrave Macmillan; pp. 19-40
- Zapata-Barrero, R. (2007) 'Setting a Research Agenda on the Interaction Between Cultural Demands of Immigrants and Minority Nations' *Journal of Immigrant & Refugee Studies*, 5(4): 1-25.
- Zapata-Barrero, R. (ed.) (2009) *Immigration and Self-Government of Minority Nations*, Brussels: P.I.E. Peter Lang.

Classe 9.17 Juny

Ciudadania cultural, segones generacions d'immigrants i polítiques d'inclusió

Descripció: En la intersecció dels estudis sobre la ciutadania, la cultura i la diversitat, entrarem en el debat sobre la ciutadania cultural. La cultura és vista com un canal per a la inclusió de la diversitat, i la política cultural exerceix la funció de reforçar la ciutadania. Seguirem dos passos. En primer lloc, en la revisió de la literatura recent identificarem dos factors que promouen la ciutadania cultural: els factors democràtic / d'igualtat i els d'identitat / nacionalitat. En segon lloc, vincularem la pluralitat de tradicions de ciutadania (la liberal, la comunitarista i la republicana) per proposar diferents models de ciutadania cultural. Aquest punt de vista està a la base dels diferents enfocaments de les polítiques culturals quan els enfoquem des de la perspectiva de reforçar la ciutadania cultural en contextos de diversitat.

Cas per debat 15: Espais de promoció de Cultures a Barcelona: quin enfocaments. Quins enfocaments? Què fan? Qui participa?

- [Espai Avinyò link](#)
- Xarxa 9 Barris acull [link](#)

Cas per debat 16: Bandes juvenils d'immigrants i joves: Què fan? Son problemàtiques? Quines polítiques es poden proposar?

- Feixa, C. (2006) *Jovenes Latinos en Barcelona: espacio publico y cultura urbana*, Ajuntament Barcelona [link](#)
- Giliberti, L. (2016) Las bandas juveniles en la sociedad contemporánea: marginalidad y resistencia [link](#)

Lectures recomanades

Angelo, Mario d' (2001) *Cultural Policies in Europe: Local Issues*, Council of Europe Publishing,

Strasbourg

- Aparicio, R., Portes, A (2014). Crecer en España. La integración de los hijos de inmigrantes. Fundació La Caixa, Colección Estudios Sociales
- Baeker, G. (2002) 'Sharpening the Lens: Recent Research on Cultural Policy, Cultural Diversity, and Social Cohesion?'. *Canadian Journal of Communication*, Vol. 27, nº 2, p. 179-196..
- Bennett, T. (2001) 'Differing diversities: transversal Study on the theme of cultural policy and cultural diversity?'. Council of Europe. Strasbourg. [link](#)
- Bianchini, Fr., Parkinson, M., eds, *Cultural policy and urban regeneration. The West European experience, Manchester, Manchester U.P.*
- Bloomfield, J. and Bianchini, F. (2001) 'Cultural citizenship and urban governance in Western Europa?', in N. Stevenson (ed.) *Culture and Citizenship*, London: Sage; chap. 7; 99-123
- Brecknock, R. (2006) *More Than Just a Bridge: Planning and Designing Culturally*. Bournes Green: Comedia
- Gebhardt, D., Zapata-Barrero R. and Bria, V. (2017) [Trayectorias de jóvenes de origen diverso en Barcelona: Explorando tendencias y patrones](#) GRITIM-UPF Policy Series 5 [link](#)
- Rosaldo, R. (1999) 'Cultural Citizenship, Inequality, and Multiculturalism?', in R. D. Torres, L. Mirón & J. X. Inda (Eds), *Race, Identity, and Citizenship: A Reader*. Oxford, UK & Malden, Mass., Blackwell Publishers; pp. 253-61.
- Schneider, Jens (2016). First/Second Generation Immigrants. NESET II ad hoc question No. 4/2016.
- Stanley, D. (2005) 'The three faces of culture: Why culture is a strategic good requiring government policy attention?'. En C. Andrew, M. Graettinger, S. Jeannette & W. Straw (Eds.). *Accounting for Culture: Thinking Through Cultural Citizenship*. Ottawa: University of Ottawa Press; pp. 21-31.
- Turner, B. (2001) 'Outline of a general Theory of Citizenship?', in. N. Stevenson (ed.) *Culture and Citizenship*, London: Sage; 11-32
- Zapata-barrero, R. (2016) *La ciudadanía cultural como enfoque para políticas de inclusión. Una propuesta para jóvenes del barrio Barcelonés del Raval*. Barcelona: GRITIM-UPF Policy Series, no. 4 <http://hdl.handle.net/10230/25592>
- Zapata-Barrero, R. (2010) *Diversidad y política cultural*, Barcelona: Editorial Icaria.
- Zapata-Barrero, R. (2014) "The limits to shaping diversity as public culture: Permanent festivities in Barcelona" *Cities: The international Journal of Urban Policy and Planning*, 37, 66-72.
- Zapata-Barrero, R. y Rubio, G. (eds) (2016) *Interculturalidad y política cultural* Editorial Bellaterra.

Metodologia docent

Aquesta assignatura consta de 9 sessions magistrals i 16 debats preparats per un equip de 4 alumnes. Els debats tindran lloc a la segona part de la Classe. Per planificar els debats, farem el primer dia 16 equips de 3 o 4 alumnes. La presentació haurà de ser en power que s'entregarà al final del debat. Haurà de constar obligatòriament la distribució de tasques per cada alumne

Nota prèvia de les presentacions:

- Cas per debat: equip de 3 o 4 estudiants: La preparació màxima 20 mns i 15 mns per debat (total: 40 mns)

Com organitzar els debats?

- Per cada cas hem donat una primera orientació de documents, però s'invita als alumnes que facin una recerca prèvia de documents que utilitzaran. Aquests documents poden ser acadèmics, institucionals i mediàtics, escrits i/o visuals.
- Donarem opció una tutoria prèvia per enfocar la presentació i la distribució de temps/alumnes.
- Es tracta que plantegeu debat basat en un tema i/o conflicte que generi moltes interpretacions.
- Unes primeres preguntes s'han suggerit en presentar cada cas per debat?
- La forma d'enfocar els arguments cap a la perspectiva de la ciutadania i la diversitat serà valorada.

Quina Estructura de les presentacions recomanem?

- Presentació de l'equip i distribució de tasques.
- Presentació del tema/problema/conflicte i contextualització (situar el tema dins d'un procés) El conflicte/tema triat ha de ser obert, ben enfocat, amb preguntes i problemes concrets.
- Presentació marc conceptual: conceptes claus i seves relacions
- Identificar les interpretacions que genera i els debats, així com les solucions que es plantegin o s'hagin plantejat. Si no s'han plantejat, invitem als alumnes a fer propostes pragmàtiques i creïbles. Cada alumne pot ocupar-se d'una interpretació o argument a desenvolupar per exemple.
- Unes conclusions en termes de debat vinculant ciutadania i diversitat.
- Termes de debat

Com valorarem la presentació?

- La capacitat de gestionar el temps formarà part de l'avaluació (!)
- Valorarem la capacitat innovadora del grup d'alumnes, metodologia clara de preparació, utilització eines visuals o altres suports d'informació
- Valorarem la claredat expositiva, la coherència entre les parts i la capacitat de convicció. Us de informació adequada.
- Capacitat argumentativa i expositiva
- Igualment valorarem la capacitat de promoció d'un debat clar i generador preguntes.
- Si escau, capacitat de fer propostes polítiques de solució clares, creïbles i pragmàtiques.
- Capacitat crítica i de contestar a preguntes dins del debat.
- Es demanarà que l'equip entregui al final el power point amb una clara distribució de tasques per alumnes.

Classe 1 1 abril	Presentació del curs. La interrelació entre immigració, diversitat i ciutadania	
	Organització grups per els 16 debats	
Classe 2 8 abril	La categoria de ciutadania i les seves diferents aproximacions teòriques.	
	3 alumnes	Top manta: quins debats? Quines polítiques?
	3 alumnes	Ciutadania, drets i moviments socials actuals: les associacions d'immigrants. Què reinviquen? Com s'organitzen? Què fan?
Classe 3 29 abril	Ciutadania, immigració, discursos i representativitat en estructures de poder i de socialització: la bretxa de la diversitat (?diversity gap?)	
	3 alumnes	Les escoles, la immigració i la diversitat. Quines debats? Quines propostes polítiques?
	3 alumnes	Campanya electoral i immigració: quines similituds i diferències entre partits? Quina lectura en poder fer en perspectiva de ciutadania?
Classe 4 6 maig	Transnacionalisme, Super-diversitat, Cosmopolitisme, i Solidaritat: trencant les barreres epistemològiques entorn de la gestió de la diversitat	
	3 alumnes	Ciutadania, solidaritat i moviments a favor dels refugiats. Què reinviquen? Quines administracions d'impliquen? Quin paper la societat civil?
	3 alumnes	Comerç ètnic, comerç transnacional? Son eixos de la ciutadania cosmopolita?
Classe 5 13 maig	Identitat i Ciutadania Europees: el trencament d'un ideal i formes de ?reiniciar-ho?	
	3 alumnes	Ciutadania Europea, Identitat Europea: quins conductors?
	3 alumnes	El vincle entre discursos anti-immigrants i Euro-escepticisme
Classe 6 20 maig	Crisi del Multiculturalisme i el torn del civisme: deures i drets. Ser ciutadà després d'un examen?	
	3 alumnes	Les polítiques multiculturals ; indicadors i debat en torn seves aplicacions
	3 alumnes	Test de Nacionalidad Española. Està justificat? Arguments que ho justifiquen i arguments en contra.
	Ciutadania intercultural i polítiques locals	

Classe 7 27 maig	3 alumnes	Ciutats interculturals. Quines polítiques, quins debats? Quines implicacions en termes de ciutadania?
	3 alumnes	Campanyes anti-rumors locals: quina base teòrica tenen? què pretenen? Com s'organitzen? Qui participa?
Classe 8 3 juny	Ciutadania multi-nivell: territori i ciutadania	
	3 alumnes	Nacionalitat sense ciutadania? Quina ciutadania per a Catalunya? Quins criteris? Quins models?
	3 alumnes	Europa i Estats: La governança multi-nivell de la protecció contra la discriminació.
Classe 9 17 juny	Ciutadania cultural, segones generacions d'immigrants i polítiques d'inclusió	
	3 alumnes	Espais de promoció de Cultures a Barcelona: Quin enfocaments, Què fan? Qui participa?
	3 alumnes	Bandes d'immigrants i joves: què fan? Son problemàtiques? Quines polítiques es poden proposar?

Avaluació

- Aquesta assignatura combinarà l'avaluació continuada amb l'avaluació final
- L'avaluació continuada tindrà en compte la participació activa a classe de l'alumnat (**10%**) i la presentació de cas per debatre, que serà una avaluació personal (**30%**). El power point entregat serà valorat separat com equip (**10%**)
- **Nota:** Com la classe està dividida en dos (Magistral i Debats), la assistència a cada una equival a ? assistència. La mera assistència sense participació als debats o dona punts. Les absències poden restar seguint criteris següents:
 - + de una a dos absències es retirarà un punt a la nota final
 - + tres absències es retirarà cinc punts a la nota final
 - + quatre absències es suspendrà automàticament

L'avaluació final consistirà en dues proves escrites:

- Un Examen final (40%) de una pregunta d'una llista de un màxim de 5 preguntes que seran anunciades amb anterioritat. El dia de l'examen, mitjançant un procediment de loteria, escollirem la pregunta. L'extensió màxima de la pregunta serà de dos folis (doble cara). Es valorarà la coherència, l'estructura (introducció, desenvolupament, conclusions) i l'argumentació, l'ús de lectures del curs i pròpies, capacitat de generar arguments propis. És de gran rellevància la forma en com l'alumnat combina la descripció i la crítica. També es donarà valor a l'ortografia, la redacció i l'estil.
- Una prova (10%) de 10 preguntes tipus test, relacionades directament amb les lectures obligatòries i els debats a classe. Aquesta prova té l'objectiu de comprovar la realització de les lectures així com el seguiment dels debats a classe. Les respostes errònies restaran un punt, les no respostes restaran 0,5. Les correctes es valoraran 1 punts.
- Es farà mitjana únicament si l'alumne supera l'examen.
- **Recuperació de l'assignatura:** Podran concórrer al procés de recuperació tots els estudiants que havent participat a més de la meitat de les activitats d'avaluació continuada i havent-se presentat a l'examen final de l'assignatura, hagin obtingut la qualificació de suspens de l'assignatura corresponent en l'avaluació trimestral. En aquest cas, l'alumne s'examinarà d'un nou examen, conservant-se-li la nota de les activitats d'avaluació continuada. La nota d'avaluació continuada no és recuperable excepte en circumstàncies d'extrema excepcionalitat.